

Vraag 26 vwo muziek: ‘Con Spirito’

Elke examenvraag is een anekdote op zich. Daarom publiceert Scholieren.com tijdens de eindexamens meermaals per week exclusieve verhalen van de examenmakers. In deze artikelen vertellen zij over de totstandkoming van een vraag die eerder op de dag is gesteld aan duizenden examenkandidaten. Vandaag vertelt toetsdeskundige Peter over de totstandkoming van vraag 26 uit het examen muziek van vandaag.

Sinds een aantal jaren maken eindexamenkandidaten het examen muziek achter de computer. Hierdoor is het mogelijk om muziekfragmenten zo vaak terug te luisteren als wenselijk is. Ook kunnen de examenkandidaten aan het einde van het centraal examen nog eens de vragen en de fragmenten langslopen. De beantwoording en correctie van de vragen worden op papier gedaan. In de tijd voordat de computer zijn intrede deed, werden de fragmenten tijdens een centraal examen muziek klassikaal afgespeeld. De vragen werden op een cd (en nog vroeger op een cassettebandje) voorgelezen. En examenmakers hadden dan bepaald hoe vaak vervolgens een fragment te horen was. Door het gebruik van de computer kunnen vandaag de dag ook andere typen vragen gesteld worden. Zo zitten in de examens muziek vmbo bijvoorbeeld ook videofragmenten en afbeeldingen.

Nieuwe vraagvorm

Dit jaar is het de eerste keer dat in een vwo-examen muziek een vraag gesteld wordt aan de hand van een tijdcode die tijdens het fragment meeloopt. Dit soort ‘nieuwe’ vraagvormen introduceren wij als examenmakers met grote zorg. Immers, examenkandidaten hebben niet eerder kunnen oefenen met een dergelijke vraag en daarom komt deze vraagvorm nu ook één keer voor. De analyse van deze vraag (vraag 26) na afname van het centraal examen en het commentaar van de docenten, moet gaan uitwijzen of het een vraagvorm is die we in de toekomst vaker zullen toepassen in het centraal examens muziek vwo.

Aanvankelijk zouden de examenkandidaten bij vraag 26 het begin uit het trompetconcert van Hummel te horen krijgen, met de vraag:

Het fragment is het begin van het deel. Bovenaan de partituur staat allegro con spirito. Dit betekent 'snel met geestdrift'. Noem twee manieren waarop het con spirito-karakter verklankt wordt?

Het betreffende fragment was toen nog ongeveer de helft korter dan het fragment dat uiteindelijk in het centraal examen is gebruikt. Het probleem bij de eerste versie was namelijk, dat niet het hele fragment een con spirito-karakter had. Want direct na de con spirito-opening had het fragment in maat 3 t/m 6 een meer lyrisch karakter. Dus we zouden eigenlijk iets vragen dat geen betrekking zou hebben op het hele fragment. En dat zou voor verwarring kunnen gaan zorgen.

Daarom hebben we een gekozen voor een langer fragment en de vraag herschreven. In het langere deel zat bovendien nog meer variatie tussen beide karakters. De examenkandidaat moest vandaag zowel een gedeelte benoemen dat een con spirito-karakter heeft, als een gedeelte waarbij géén sprake is van een con spirito-karakter en dit beide keren beargumenteren. Het luisterfragment hebben we vervolgens 'verpakt' in een video waarbij in het beeldscherm dus een tijdcode meeliep.

De uiteindelijke vraag 26 in examen zag er vanmorgen zo uit:

Het fragment is het begin van het deel. Tijdens het fragment loopt een tijdcode mee. Bovenaan de partituur staat allegro con spirito. Dit betekent 'snel met geestdrift'. Toch zou je kunnen zeggen dat niet het hele fragment dit karakter heeft.

(2p) Noem één tijdcode waarop het con spirito-karakter verklankt wordt? Geef twee argumenten.

Noem één tijdcode waarop het con spirito-karakter niet verklankt wordt. Geef twee argumenten.

Fragment

Dit digitaal centraal examen muziek vwo is vanmiddag vanaf 14.00 uur te bekijken op de [oefensite van Facet](#).

Als examenmaker hoop je natuurlijk dat het centraal examen in positieve zin nog jaren blijft hangen bij de kandidaten. De muziekkeuze speelt daarbij een belangrijke rol. En dat een centraal examen een onuitwisbare indruk kan achterlaten, kan ik uit eigen ervaring vertellen. Zo mocht ik zelf in 1987 vragen beantwoorden over Tickets to the Tropics van Gerard Joling.